

TE TIRITI O WAITANGI.

(Na A. T. NGATA M.A., LL.B.)

TE UPOKO TUATORU.

Ko te upoko tuatoru tenei o te Tiriti.

“Ko te Tuatoru—

“Hei whakaritenga mai hoki tenei mo te whakaaetanga ki te Kawanatanga o te Kuini. Ka tiakina o te Kuini o Ingarangi nga tangata Maori katoa o Nui Tireni. Ka tukua ki a ratou nga tikanga katoa rite tahi ki ana mea ki nga tangata o Ingarangi.”

Ko te reo pakeha tenei o taua upoko, ara :—

“ARTICLE THE THIRD”

“In consideration thereof, Her Majesty the Queen of England extends to the Natives of New Zealand Her Royal Protection, and imparts to them all the rights and privileges of British subjects.”

E whakamarama tonu ana te upoko nei ko te koha tenei a te Kuini mo te whakaaetanga atu a nga Rangatira Maori ki te Kawanatanga o te Kuini. Ko taua koha tenei—

- (1) Ka tiakina e te Kuini o Ingarangi nga tangata Maori katoa o Nui Tireni.
- (2) Ka tukua ki a ratau nga tikanga katoa rite tahi ki ana mea ki nga tangata o Ingarangi.

He kupu nunui anake enei, he nui whakaharahara. Ko te kupu tuatahi ka tiakina nga tangata Maori katoa. E rua ona rerenga o tena kupu. Ka anga ki waho te titiro, na te Kuini, na ona uri, na to ratau mana, na to ratau kaha tatau i teiki kei eketia mai e era atu iwi; e te Wiwi i ona ra, i whai nei te Wiwi kia riro i a ia Te Waipounamu, a i whakanoho rawa ki Akaroa; i muri iho ko te Ruhia a ka taha atu tena whakawehi; i nanahi nei ko te Tiamana, a he mea whakamaia nui ka taha tena; a a ko ake nei pea ko te Tiapanihi. Ko te mana o Ingarangi kei te arai atu, ko te Kingi kei te tiaki i a tatau.

Ka anga ki roto te titiro ka kitea te nui o te koha a te Kuini ki te iwi nui tonu. I rokohanga mai e te Tiriti e kai tangata ana, ka kiia he kohuru tera, he hara e whakamatea ai te tinana o te tangata kohuru, ahakoa ware. ahakoa rangatira. Na te pakeha tera ture, no